

SEMĂNĂTORUL

ORGAN ÎNVĂȚĂTORESC DIN CALIACRA

Director I. Nedelcu

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și administrația
Școala primară Nr. 2 - Bazargic

ABONAMENTUL
80 lei anual

DEFINITIVATUL

de Eug. Răducu

In 1935, definitivatul învățătorilor a pornit prin lucrarea scrisă: „Miorița și analiza ei literară”. Rezultatul a fost dezastruos.

In acest an definitivatul a avut ca lucrare scrisă un subiect frumos, potrivit ales și despre care învățătorii aveau cescrise: „Ștefan cel Mare în literatură”. Totuși și acum rezultatul a luat proporții dezastruoase, deși tezele corectate stau oricând mărturie că aprecierile comisiunilor au fost juste.

Concluzia ce răsbate după fiecare definitivat este: „Învățătorii s'au prezentat slab pregătiți”.

Această concluzie rămâne adevărată numai la suprafață.

Da ce, învățătorii se pregătesc pentru definitivat numai la limba - română? Numai pentru lucrarea scrisă? Ei mai sunt supuși la proba orală și apoi la practica pedagogică.

Cât au fost de pregătiți la aceste încă 2 probe învățătorii căzuți la teză — și ca atare eliminați dela celelalte probe — nimeni nu poate avansa la un rezultat slab sub rațiunea unei conștiințe curate. Și atunci concluzia firească, complectă este numai aceasta: „La examenul de definitivat, învățătorii s'au prezentat slab la proba scrisă”.

Cari învățători au căzut și cari reușesc la definitivat?

Cei buni sau cei slabi?

Iată tema ce interesează școala și oficialitatea de stat.

Să exemplificăm.

Învățătorul B. a reușit la

definitivat cu 7 la teză, 7 la oral și 7 la practica pedagogică. Deci cu media 7.

Învățătorul C. a căzut la teză cu nota 6 sau 5, deși la inspecțiile de control a fost calificat foarte bine. Dacă nu era hopul dezastruos al tezei, învățătorul C. putea lua la oral nota 9 sau 10 și la practica pedagogică nota 10. Luând notele mai mici fac: $5 + 9 + 10 = 24$; $24 : 3 = 8$ media.

Care învățător e mai bun? B, reușitul la definitivat cu media 7 sau C. care dacă nu-l elimina teza, ar fi intrunit media 8?

Desigur că cel cu media 8.

Iată de ce e admisibilă într-o măsură și prinde consistență afirmația controversabilă că cei slabi reușesc la definitivat iar cei buni — mulți buni — au căzut și vor cădea la definitivat.

Presupunerea aceasta este întărită de un fapt petrecut foarte des: Mulți din cei căzuți la definitivat din primul an după o istovitoare pregătire, reușesc în al II-lea an cu medii uimitor de mari, fără să se mai pregătească.

De aci, suspiciune după fiecare definitivat.

Cum definitivatul este pentru candidat un nou efort de pregătire; apoi o revizuire a cunoștințelor din școală pe care se așează auto-cultura de mai târziu, el trebuie organizat cât mai perfect ca să dea următoarele rezultate:

a. Să selecționeze echitabil.

b. Să poarte pecetia morală.

c. Să nu răsfrângă opiniuni

Clasele plimbări

Clasele plimbări nu sunt numai simple excursii recreative și distractive, care să nu aducă nici un folos școlarilor; ele sunt clase ideale, unde plăcerea și utilul, frumosul și naturalul, se împletesc într-o armonie deplină; sunt clase cu mult mai folositoare decât cele dintre pereții reci și limitați. Desigur, aceste clase prezintă multe avantajii pentru învățământ din punct de vedere pedagogic.

Cu ajutorul claselor plimbări dăm copiilor cunoștințe reale, li conducem să cunoască natura așa cum este, nefalsificată, cu toată comoara ei de bogății și frumuseți. Varietatea peisagiilor și aspectelor ce le prezintă natura, predis-pune pe școlari să asimileze cu

de blam greu și nedrept nici asupra învățătorilor și nici a școlilor normale de pregătire.

Pentru acestea și în această dorință se impun neapărat următoarele 2 măsuri de viitor:

1) Nicio probă dela definitivat să nu fie eliminatorie.

2) În comisia definitivatului să intre și un reprezentant, învățător.

În acest chip definitivatul învățătorilor nu mai elimină pe mulți candidați destoinici, cari se prezintă slab numai la o probă.

Rezultatul dela definitivat duce răspunderea drept la origină.

Încetează tensiunea păgubitoare dintre corpul didactic secundar și cel primar.

Se moralizează atmosfera din jurul unui examen al educatorilor nației, formându-se oblonul peste specula politică a celor fără discernământ.

mai multă dragoste și cu mai mult interes conștiințele ce li se predau. În contact direct cu natura, simțurile școlarilor devin mai ascuțite: pădurea fermecătoare, crângul înverzit, câmpul înflorit, râul cristalin, muntele, marea, etc., sunt tablouri care distrează și interesează pe copii, prin frumusețea și varietatea lor; corul plăcut și fêlurit al păsărilor pădurii, izonul ecului, strigătul pitpalacului, țărâitul greerului, etc., sunt note care impresionează ușor auzul micuților școlari; parfumul florilor și aerul curat le delectează mirosul; șopârlele, fluturii, etc., li provoacă la mișcare; frunzele, pietrele din râu, apa, li îndeamnă să le pipăie.

În clasele plimbări școlarii devin mai comunicativi, mai interesați și mai voioși decât în clasele obișnuite.

Cu ajutorul experiențelor și observărilor directe, în plină natură, li se formează școlarii deprinderi care nu se pot căpăta niciodată din cărți. Nevoia de activitate a copiilor va fi deosebită pe deplin satisfăcută: ei vor alerga, vor culege flori, vor colecționa ghinde și frunze, vor prinde fluturi, vor teatraliza lecțiile.

Creerul copilului are nevoie de o mulțime de senzații și mai ales de senzații diferite și plăcute care nu se pot căpăta mai ușor și mai abundent decât în clasele plimbări.

Ce lecții minunate se pot face cu ajutorul claselor plimbări! Aceste lecțiuni sunt vii, plăcute, interesante, distractive, recreative, educative, reale, pe când cele din clasele camere sunt moarte, plictisitoare, forțate, ireale.

Clasele plimbări mai prezintă încă multe alte avantajii. Ne pu-

(urmează în pag. II-a)

„Individualizarea învățământului”

de d-I I. Gabrea

(Recenzie pentru „Semănătorul”)

Principiul în sine, al individualizării învățământului, fiind discutat de-atâtea ori și de-atâtea compelițe recunoscute, ne este și nouă cunoscut, așa că nu voi insistă asupra lui, de cât atâtea cât este necesar să-l desprindem din cartea d-lui Gabrea, așa cum este el pus acolo.

Cartea aceasta, coprinde 10 capitole, toate decurgând unul dintr'altul, într-o înălțare și ordine impresonantă din punct de vedere al logicei, deși uneori în ușoară contradicție unul cu altul — după cum vom arăta mai departe, — și este scrisă cu toată căldura cărturarului distins, care, convins de o teorie, ține cu îndârji-

re să convingă și pe alții, să convingă pe toată lumea interesată, că teoria sa este nu numai cea mai bună, cea mai desăvârșită, dar că este chiar singura, care rezolvă definitiv și echitabil problema pusă.

În adevăr, după ce în primul capitol: „punerea problemei și semnificația ei”, autorul se luptă cu idelle contrarii, cele ale învățământului democratic, — „mecanicist”, „în masă”, învățământul actual, — în „încheiere”, — ultimul capitol, — își cântă un cântec de biruință, nu numai prin atragerea atențiunii învățătorilor, că legea din 1934 a introdus obligativitatea știrii fișelor individuale, ci și

prin arătarea penalităților la cari se expun cei cari ar mai îndrăzni să gândească altfel de cât d-sa, sau cari, din motive — ce pot fi scoase chiar din lucrarea d-sale, — n'ar putea, nu le-ar fi cu niciun chip cu putință, să execute poruncile perfect catalogate și ireproșabile orânduite, eșite din logica concepțiunilor susținute.

În celelalte capitole, d-I Gabrea, ne edifică mai întâi asupra „noțiunii individualizării învățământului” (cap. II), — aceasta, probabil pentru noi, învățătorii mai vechi, fiindcă pe cei mai noi îl declară cunosători ai teoriei (pag. 153 și 154), căci „programele din 1925 ale șc. normale prevăd exerciții în această direcție, iar pe de altă parte, în șc. de aplicație s'a introdus din 1926 foaia pentru observarea individualității”, — stimulându-ne încă (de sigur, tot pe noi cei mai vechi), chiar și prin arătarea precisă că „individualizarea trezește pe educator din dogmatism”, și „înalță prestigiul

educației”, pentru că mai apoi, (pag. 153), să ne recomande tuturor „revizuirea și complectarea cunoștințelor de psihologie”, recunoscând că pentru aceasta, ar trebui „un tratat special de psihologie aplicată”, special — fără îndoială — întocmit în conformitate cu cauza ce se pledează.

Mergând mai departe, autorul ne face cunoscut „determinantele individualizării”: „filosofia științei”, „solidarismul social” și „etica personalității” (cap. III), ne reamintește teoriile asupra „psihologiei individuale și individualității” (cap. IV), ne fixează legăturile dintre individualitate și materia de învățământ” (cap. V), ca să ne facă să înțelegem că, criteriul ailității stă în „alegerea materiei de învățământ de către cel de educat”, susținând apoi că programele de învățământ (cele secundare), sunt prea încărcate.

Cel mai interesant capitol (VI) „spontaneitatea în activitate”, este ur-

(urmare din pag. 1-a)

tem folosi de ele pentru pregătirea materialului necesar la predarea lecțiilor din clasele obișnuite, care, e de mii de ori mai folositor și mai interesant decât materialul mort de care ne servim noi în clase. Deasemenea, putem întrebuința clasele plimbări și ca aplicări la lecțiile pe care le predăm în clasele camere.

Clasele plimbări sunt cele mai fericite prilejuri pentru a face corelația între materiile de învățământ. Cu ajutorul lor se poate face legătura între istorie, geografie, șt. naturale, fizică, memorizare, desen, lucru manual, compunere, cânt și gimnastică.

Din punct de vedere igienic, aceste clase sunt foarte folositoare pentru copii, deoarece îi scoatem din aerul îmbăcsit și limitat al claselor de prelegeri în aer curat și sănătos.

Cu ajutorul claselor plimbări se pot preda aproape toate obiectele de învățământ.

Intuiția. Cel dintâi obiect care se poate preda cu ajutorul claselor plimbări este intuiția. Școlarii vor observa plantele și animalele în mediul lor și în toate manifestările.

Științele naturale, se pot preda, deasemenea, aproape în întregime cu ajutorul acestor minunate clase.

La fizică se pot observa și studiia fenomenele din natură, după anotimpuri.

La istorie, școlarii pot fi puși în legătură cu trecutul istoric al pământului și neamului nostru, precum și cu urmele stămoșești care prezintă interes deosebit.

La geografie, școlarii vor fi conduși să observe: punctele cardinale, orizontul movila, dealul, muntele, pârâul râul, fluviul, marea, etc., etc. Geografia locală, de clasa II-a, se poate preda în întregime cu ajutorul claselor plimbări.

Aritmetica și geometria. Se observă forme de suprafețe și volume, se măsoară suprafețele și volumele și se calculează. Se pot alcătui probleme foarte plăcute și interesante. Școlarii vor fi obișnuiți să calculeze mărirea lucrurilor dela distanță.

Cetirea. Se citesc bucăți în legătură cu: pădurea, câmpia, râul, etc.

Memorizarea. Se învață poezii interesante în legătură cu anotimpurile, ființele și lucrurile întâlnite. Spre exemplu: la râu se va învăța o poezie despre peștii, la fântână despre apă, etc.

Compunerea. Se fac compuneri descriptive despre locuri,

peisagii, lucruri și ființe.

Desenul. Se fac desene în legătură cu obiectele văzute. Școlarii sunt puși să deseneze ghinde, frunze, păsări, fluturi, etc., etc.

Lucrul manual. După desen se poate face modelaj și decupaj. În felul acesta se face legătura între desen și lucrul manual.

Cântul. Se învață cântece frumoase în legătură cu câmpul, pădurea, păsările, animalele, etc., etc. Spre exemplu: În pădure se învață: Cucul, Porumbița, Vânătorul; la câmp: Plugurile și alte cântece în legătură cu câmpul; la râu: Peștișorul, Moara etc.

Gimnastica. Se învață jocuri gimnastice în legătură cu anumite întâmplări din mijlocul naturii; spre exemplu: Lupul și oile, Hoțul din grădină, Vânătorul vrăbia și albina, etc.

Clasele plimbări sunt de mare importanță pentru aplicarea regionalismului și localismului educativ.

Deasemenea, se pot folosi cu multă eficacitate, la învățământul în jurul centrelor de interes, la școlile de copii mici și la clasele I-a și II-a primară.

În general, clasele plimbări sunt de-o reală importanță pentru învățământ, sunt mai folositoare și mai plăcute decât clasele camere, sunt mai eficace în predarea tuturor materiilor de învățământ și ușurează cu mult munca educatorului, care nu va face altceva decât să îndrumeze pe școlari și să-i provoace să observe.

Un singur desavantaj au aceste clase: nu sunt reglementate. Dar și desavantajul acesta se poate înlătura ușor.

Pedagogul francez Blanquernon, care s'a ocupat de aproape de clasele plimbări, a făcut un regulament în acest scop, care nu este deloc în conflict cu legea și regulamentul învățământului și nici cu programa analitică.

Iată cum se pot folosi și la noi clasele plimbări, ținând seamă de regulamentul Blanquernon:

- 1) Clasele plimbări se pot întrebuința mai ales în anotimpurile: primăvara, vara și toamna.
- 2) Se vor face de 3-4 ori pe lună, având în vedere că legea învățământului nostru primar recomandă excursii școlare.
- 3) Ziua și ora se fixează de către învățător.
- 4) Învățătorul va avea rolul unei călăuze, dând explicațiile necesare și provocând interesul și curiozitatea copiilor, la momentele oportune.
- 5) Școlarii vor nota pe măcu-

In paradisul gândului

Lumea care ai fost visat-o, negăsind-o nicătre,
Caută-ți în tine însuși liniștea și fericirea.

Al. Vlahuță

In aceste versuri grele de atâta pesimism și resemnare, trebuie să vedem mai mult decât o povață și mai mult decât profesiunea de credință a unui poet.

Ele exprimă mai ales, concluzia vieții miilor de existențe ce luptă cu toate incertitudinile destinului și seriu cu suferințele lor istoria cruntă a epocii pe care o trăim.

Ca învățător, voi încerca să caut în ce măsură filosofia, aforismul de mai sus poate fi adoptată de noi, ca atitudine în fața vieții și dacă adoptând-o, dezertăm din funcția noastră socială sau ne încadrăm și mai puternic în adevăratul rost al ei.

Arătam altădată, tot în coloanele acestui ziar, insuficiența pregătirii noastre sub raportul didactic și al culturii generale în lumina rolului pe care e chemat să-l joace învățătorul modern, în opera de ridicare națională.

Revin să completez și să închei astăzi, cu unele date mai mult de ordin personal și intim, cele ce spuneam atunci.

Școala își justifică rangul de frunte între instituțiile de stat, nu atât prin aceea că dă societății elemente desăvârșit pregătite, cât mai ales datorită faptului că arată calea cea mai lesnicioasă prin care aceste elemente se pot desăvârși singure.

Referindu-ne la mijloacele de care dispune învățătorul întru realizarea celor de mai sus, trebuie să recunoaștem că sunt extrem de reduse.

Metoda cea mai indicată și mai la îndemână jlecăruia, rămâne — în ultimă analiză — metoda autodidactică.

Iată punctele mai însemnate. Pentru acest lucru se vor face popasuri mai multe spre a da răgaz școlarilor să noteze.

Dacă din diferite motive nu putem întrebuința clasele plimbări în zile de clasă, sub formă de excursii, putem să le utilizăm în timpul liber și chiar în sărbătorii.

Numai cine va încerca sistemul claselor plimbări se va convinge de valoarea lor educativă, și va vedea cât sunt de superioare față de clasele reci, limitate între patru perși de zid.

I. Lupu-Răilețu

Este metodă folosită de toți oamenii cari n'au avut posibilitatea să parcurgă toată ierarhia instituțiilor școlare existente și prin ea au strălucit toate uriașele personalități culturale, științifice și artistice, în fața cărora mintea noastră se închină cu admirație.

Căci excluzând alte considerente, în chestiunea noastră intră în joc un factor covârșitor: nepăsarea — ea să nu zicem lenea.

Odată intrați în stăpânirea unei situații, ne repugnă efortul. Acea tradițională obișnuință de studiu — injlitrăte sănătoasă a anilor de școală — de cele mai multe ori, nu mai găsește dincoace, în viața privată, continuitatea și atenția care i se cuvin.

Activitatea noastră găsește adesea, alte căi de canalizare, alunecă pe panta altor preocupări — mai lucrative poate — dar străine de adevărata noastră chemare.

Adoptăm o atitudine de desconsiderare supremă, de vinovată indiferență de evenimentele de orice fel, de ideile cele mai pasionante și urmăm orbește acest drum plin de contradicții față de îndatoririle și interesele superioare ale ființei noastre.

Ne lipsește curajul de a rupe lanțul acestei încătușeri, de a renunța la această acceptare pasivă, în care sufletul se destramă în mil de ocupațiuni meschine, distrugându-se pe sine și pierzându-se în pulberea nimicului.

Căci nu putem numi creație, munca care nu atâță spiritul, care nu dă răgaz cugetării și care nu-i condusă conștient de busola unui țel înalt.

În aceste vremuri triste, de materialism feroce, de desnădejde totală, în care se frâng toate năzuințele și sucombă toate inițiativele curate, avem nevoie mai mult ca oricând, de o puternică infuzie de elan, care să ne împropăteze mereu puterile și să ne dea toată rezistența necesară, spre a putea duce la bun sfârșit, opera la care suntem angajați.

Și această armătură sufletească, n-o vom căpăta decât închinându-ne exclusiv studiului și muncii creatoare, spre a ne rămâne astfel întregi, seninătatea și independența, dincolo de ispitele comune și agitația sterilă a vulgului.

mat de „concepția organicistă în învățământ” (cap. VII), în care se demonstrează legătura — dacă nu confundarea — acestei concepții cu individualizarea, „principiul liberei circulații în organizarea învățământului”, precum și „omogenitatea naturală a claselor, prin libera circulație a elevilor” ca să putem pricepe în fine că, „în locul clasei unitate socială”, trebuie să avem „comunitatea de activitate liberă”, amănunțindu-ne și organizarea internă a comunității de activitate liberă”.

După ce ne plimbăm apoi prin America, Germania și Austria (cap. VIII), ca să ni se arate „realizările în direcția individualizării învățământului”, — din care frage și concluzii, p u n e punctul pe l; problema individualizării în școala românească (cap. IX) și o tratează ceva mai pe larg, considerând-o mai întâi ca „problemă de viitor” și, înconsecință, invocând „motivele proprii în favoarea individualizării la noi”, cere „coordonarea factorilor învățământului în realizarea individualizării, pentru ca mai apoi să recunoască singur că „organizarea învățământului” (nostru) corespunde aproape în totul, principial, cerințelor individualizării”, demonstrându-ne chiar că, pornind de la școala primară „cu pentru toți și pentru toți, acesteia pot circula, principial, spre toate categoriile și gradele de școale, teoretice sau practice, până la învățământul superior teoretic sau aplicat” (par. 102).

Va să zică, este problemă de viitor, individualizarea învățământului la noi, și totuși, chiar organizația actuală a școlii, corespunde aproape în totul, cerințelor individualizării!?

Asupra programei de învățământ a cursului primar, așofurul nu pomeniște în cele 4 și jum. pagini în care se ocupă de „programele de învățământ”, de cât că nu este aproape de loc profitnică individualizării, dar ne

convinge fără nicio posibilitate de contradicție, că programele școlilor secundare, nu s'au supra-încărcat; de cât numai din cauza avidității de bani a profesorilor respectivi, cari în să-și mărească materia cât mai mult, pentru că fiind plătiți cu ora, să alba cât mai multe ore, deci cât mai mare plată.

În sfârșit, după ce și în „individualizarea învățământului pe sexe” se ocupă deasemenea numai de școala secundară, în par. 8: „individualizarea pe formații sociale: sat-oraș”, arată deosebirile de concepții și idei dintre orășeni și săteni, ne emoționează prin justele observațiilor asupra orășenizării elementelor distinse de la sate, ca și prin recunoașterea — timidă, — că „poate că și această”, — orășenizarea elementelor distinse dela sate, deci instrăinarea lor de elementul promovator al însușirilor lor, — poate că și aceasta să fi fost o pricină pentru care școala

românească n'a reușit încăjuns să dea roadele așteptate” (pag. 119) și preconizează doar vâg că „școlile de sat îi trebuie alt spirit de cât celei de oraș”, — care anume? — căci ea trebuie să cultive dragostea pentru profesiunea agricolă, până la repudierea de către linereții sătesc, a oricărei dorințe de a părăsi cornele plugului, precizând, ca o ilustrare a lipsei de chibzuință de până acum, că împroprietărilor, în loc să-i urmeze o abundență de școli de agricultură, l-a urmat un extraordinar spor de școli secundare, al căror absolenți nu se mai pot întoarce la brazda dătătoare de sănătate și belșug.

În ce privește pregătirea pedagogică a corpului didactic primar, ca să arate insuficiența ei, ne înspăimântă cu procentul de 38,7 (la sută) al repetenților cursului primar din țară, în anul șc. 1928-29, și ne spune apoi răspicat că educatorii trebuie să fie formativi, nu informativi de suțiete (pag. 122); fără

Centenarul nașterii lui B. P. Hașdeu

(urmare)

Istoricul

Hașdeu a moștenit dela tatăl său dragostea pentru istorie, de care s'a ocupat de aproape, inaugurând interesante metode de cercetare și căi noi pentru descoperirea urmelor istorice și fenomenelor lingvistice. E partea cea mai fructuoasă din toată activitatea sa.

A publicat în 1865 opera istorică Ioan Vodă cel Cumplit, scrisă cam în felul Istoriei lui Bălcescu. E o monografie istorică reușită, care poate fi considerată și ea o valoroasă operă literară.

Hașdeu a voit să înființeze o „Arhivă istorică a României” în care scop a publicat 4 volume de culegeri istorice: documente, hrisoave, texte, acte, etc. În revista sa „Arhiva istorică”, a pus în lumină o mulțime de acte vechi cu texte slavonești pe care le-a tradus și în românește, contribuind astfel la cunoașterea reală a evenimentelor istorice.

Hașdeu ne-a lăsat o monumentală operă istorică, intitulată: „Istoria critică a românilor”, care este și o serioasă realizare de istorie științifică.

Iată ce scrie d. P. Honeș, despre această operă: „În „Istoria critică”, unde aruncă atâtă lumină în întunericul care învăluia atunci începuturile statului muntean, studiază și „întinderea teritorială” de pe vremuri și „nomenclatura”, dar și „acțiunea naturii asupra omului” și cauzele care mărginesc această acțiune: gineea, instituțiile și oamenii mari”.

Hașdeu utilizează cu o scrupulozitate extraordinară vasta sa erudiție în serviciul cercetărilor și concepțiilor istorice. De aceea, pe lângă concepțiile mărețe și reale se găsesc în lucrarea sa restaurări de texte, verificări de documente, argumentări temeinice, ipoteze ingenioase; toate evidențiază puterea sa de muncă, elanul imaginației sale în tendința de a reprezenta istoria ca un „tot unitar”. Metodele sale sunt într'adevăr uimitoare și realizările dintre cele mai strălucite.

Filologul

Altă ramură a științei, căreia i-a închinat Hașdeu mulți ani de muncă și cercetări este filologia. Fruct al preocupărilor și studiilor sale în această direcție este opera „Cuvenete den bătrâni” scrisă în trei tomuri. Lucrarea aceasta cuprinde cercetări și studii filologice foarte importante ca: acte vechi oficiale, scrisori, cărți poporane, folklor și multe alte acte necesare studiului lingvistice.

În volumul I publică documente din anii 1550—1600, printre care se află și cronica lui Moxallie trimisă lui Hașdeu de către Gr. Tocilescu, care a copiat-o după originalul aflat în muzeul Rumiantzov din Moscova.

În vol. II publică câteva din „Cărțile populare ale Românilor în sec. XVI-lea cunoscute sub numele de „Codex Sturdzanus”, deoarece au fost puse la îndemâna lui Hașdeu de D.

A. Sturdza. În acest tom, scoate în evidență legătura baladelor noastre cu baladele similare din literatura populară franceză, provensală, retroromană, ș. a. Deasemenea, face distincțiunea între literatura populară orală și cea scrisă.

În timpul când Hașdeu se ocupa cu studiile și cercetările sale filologice, Academia Română—de comun acord cu Regele Carol I— a decis să alcătuiască un dicționar enciclopedic al limbii române, în care scop au fost însărcinați Laurian și Massim. Cum încercarea lor a eșuat cel chemat să continue această operă a fost B. P. Hașdeu. Acesta concepe o operă colosală și adună material vast atât din cărți cât și din lexice, acte, hrisoave, cât și din popor. El intenționa să redea limba vie a poporului.

Hașdeu a ales dicționarului un titlu măreț „Etymologicum Magnum Romaniae”, punându-i ca subtitlu „Dicționarul limbii istorice și populare a Românilor”. Prin această monumentală operă a intenționat alcătuirea unei adevărate monografii lingvistice, redând pentru fiecare cuvânt câte un studiu. În felul cum a fost alcătuit, Etymologicum Magnum e unic în literatura noastră. A lucrat la el 11 ani, în care timp a alcătuit numai 4 volume, ajungând abia până la cuvântul „bărbat”. La fiecare cuvânt dă explicații ample, utilizând toate mijloacele existente. Faptul că a dat o prea mare extindere cuvintelor — făcând despre fiecare câte un studiu — a făcut ca această frumoasă intenție a lui Hașdeu să nu fie dusă până la deplină realizare.

Desigur, Hașdeu susținea cu mult curaj afirmațiunile sale pentru care motiv și-a câștigat simpatia publicului.

Despre ceiace trebuia să fie dicționarul, iată ce spunea el în prefața primului volum din Etymologicum Magnum: „trebuie să fie pentru popor o enciclopedie a traiului său întreg, trecut și prezent. În limbă, o națiune se privește pe sine însăși într'o galerie de portrete din opocă în opocă”.

În prefața tomului II-lea, Hașdeu explică valoarea cuvintelor și motivul pentru care le-a dat o explicație prea amplă: „Orice cuvânt oglindește un lucru, o ființă, o idee, o datină, aceste lucruri, aceste ființe, aceste idei, aceste datine, eu m'am încercat a le opuca căne-cănește din ieri și din astăzi al poporului român; dar pentruca ele cu adevărat să nu fie pierdute, pentruca să poată rodi cu îmbeșugare în brazdele cele adânci ale zilei de mâine mă tem a le da seci, sarbede, retezate, ci m'am silit și mă voi sili a le aduce palpîtânde de viață pe ogorul neamului românesc”.

Desigur, opera a fost foarte grea pentru puterile unui om și Hașdeu a abandonat-o. A fost încredințată apoi lui A. Philippide, și lui O. Densășanu, cari și aceștia au abandonat-o, până când în cele din urmă a fost încredințată prof. univ. Sextil Pușcariu dela Universitatea din Cluj.

Folkloristul

Indirect, în cercetările sale filologice, Hașdeu s'a ocupat și de chestiuni folkloristice întrucât a cules: datine obiceiuri, credințe, care l-au fost necesare în studiile sale și mai ales la alcătuirea dicționarului. După părerea d-lui prof. Adamescu este primul care a întrebuițat în limba noastră cuvântul „folk-lore”.

E interesantă părerea lui Hașdeu asupra originii cuvântului „Doină”. El o crede de origine dacică punând-o în legătură cu sanscritul „d'haina”. Justifică originea dacică a doinei prin faptul că Dacii erau înrudiți cu Tracii și Geții care erau înzestrați cu calități poetice.

Umoristul și metafizicianul

Hașdeu a fost un strașnic humorist precum și un autentic metafizician. Iată cum se exprimă cineva despre humorul și metafizicismul lui: „Ca toate marile spirite creatoare și mai ales ca acele spirite dotate pe lângă inteligență, cu o mare putere de viață și de temperament, Hașdeu este un humorist. Humorul său isvorește în mod spontan și are mai ales caracterul de joc, sport, dorință de a păcăli pe alții, dar și caracterul ironiei unei cugetări superioare care prinde contrastul sportului spiritului și imposibilitatea de a cuprinde și a pătrunde veșnica taină a necunoscutului. El este primul și poate cel mai autentic metafizician român, care a făcut adânci și interesante reflecții hrănite de numeroase isvoare străine, asupra marilor întrebări ale metafizicii în lucrarea sa „Sic Cogito” și în cea intitulată „Dumnezeu”.

În ultimii ani ai vieții a avut nefericirea să-și piardă unica fiică, Iulia, eveniment care l-a făcut să se redea singurătății. Retras în castelul său dela Câmpina a compus cele două lucrări spiritiste „Sic Cogito” și „Dumnezeu”.

Deasemenea, a mai scris, în ultimii ani, articole, poezii, filosofice, satire literare (Sarcasm și ideal apărută în 1897).

Hașdeu se clasează ca reprezentativ de seamă în literatura română, căreia i-a închinat toată dragostea sa de muncă, toată cultura și erudiția sa vastă și toate scrierile geniale ale inteligenței sale.

În „Pantheonul gloriilor naționale române” va figura deapăruri și B. P. Hașdeu alături de toți aceia, cari, ca și el, au contribuit cu suflet din sufletul lor la progresul științei și literaturii române și stabilirea lor pe baze reale.

I. L.

Primăvară

Opresc în păr ploii tinere de soare
Și sparg pe ramuri muguri de lumină,
Pe câmp, mân turme albe de mioare,
De flori tmi scutur iia pe-o grădină.
Trag pluguri brazde largi prin gândul verde,

Cu dolne vechi, flăcăii se îngână,
În cer, pe culmi pădurea iar se pierde
Cu bucuria frunzelor în mână.
Prin tarna ghiocilor, zambile
Sunt amfore albastre cu parfum.
Asculți și nu pricepi de trec pe drum
Icoana amintrilor de acasă.

M. Potopin

Acolo în tovărășia spiritelor alese, în ambianța intelectuală a ideilor din cari au rodnicit operele cele mai fecunde și acțiunile cele mai generoase ale omenirii, acolo vom găsi maestrul la a căror școală vom învăța pilda venerării muncii, a onestității și a credinței neclintite în ideal, — atâția zei la cari nu se mai închină nimeni, astăzi.

Viața ne oferă în permanență un spectacol dezolant: un haotic vârtej de patimi, o sălbatică înțeleștare a egoismelor, într'o necruțătoare luptă de exterminare.

Cui o cunoaște, ea nu-i mai poate da nimic inedit.

De aceea omul simte nevoia de a se adânci în el de a se căuta în tot ce a putut salva nealterat din contactul cu trivialul cotidianului, vrea să se regăsească în tot ce mai păstrează încă, mai intim și mai pur.

Studiul apare deci ca un refugiu, ca o splendidă terapeutică a dezamăgirilor.

Această smulgere din mrejele medlului, această izolare benevolă pe insula singurătății noastre, e un binecuvântat popas de reconfortare, un ideal mijloc de purificare și înnobilare sufletească.

În sbuctumul acestei înfiorătoare lupte, la care se reduce existența noastră, în mijlocul acestui pustiu moral, — reîntoarcerea la acest isvor de apă vie, e singurul remediu capabil de a ne păstra jiința, pe culmile unde niciodată puterile nu ne vor părăsi și unde niciodată credința nu se va sfârși.

Când sufletul sângerează de rănille vieții, nu găsim împăcare și nu putem renaște decât în paradisul gândului.

Nicolae Badea

Epigrame

Unul colaborator dela Semănătorul care menționează totdeauna, data când și-a lucrat articolul.

Semnându-și opera așa,
Desigur vrea să ne arate,
Că el nu poate cugeta
Decât la anumite date.

Unul învățător propus pentru cursurile de repetiție.

În fața unei astfel de măsuri,
El poate prezinta o scuză bună:
Dând cunoștințe, atâția ani, la alții,
Lui ce era să-i mai rămână?

Constatare.

Padoarea căre altădată
Inflorean obrazii purpurii,
A dispărut. Azi, orice fată
O cumpără din drogherii.

Nicolae Badea

să ne dea o cât de vagă îndrumare, asupra miracolelor pe cari noi, oropșiți educatori de la sate, am putea să le înfăptuim, promovând barem 90 (la sută) din elevii, cari, repartizați pe 7 clase, n'au parte de cât de lecții de câte 7-8 minute fiecare...

Acestea sunt impresiunile ce am căpătat, după studirea primă a lucrării d-lui Gabrea. Cum însă ea este impusă tutulor celor câteva mii de colegi, înscriși la un examen de mai serioasă maturitate, la gr. II, și cum cartea aceasta nu este de cât un fel de introducere, la „fișa pedagogică” — tot a d-lui Gabrea, — pe care suntem obligați s'o ținem fiecărui elev din România mare, este necesar s'o privim și cu alți ochi, de cât ai învățătorului de curs primar, — deși ea nu se ocupă de cursul primar de cât în treacăt, incidental, — anume, s'o privim prin prisma artei noastre de educatori, fără

să ne mai punem întrebarea: de ce nu s'o fi recomandând ea d-lor profesori secundari, ci ni s'o fi impus nouă, învățătorilor, când ea pledează aproape exclusiv, pentru individualizarea inv. secundar.

În adevăr, după ce (în pag. 102), autorul recunoaște că învățământul primar, prin structura lui de uniformitate, de comunitate, este propriu individualizării de mai târziu, ceva mai de parte, precizează categoric: „capitolul cel mai protivnic individualizării învățământului în școala românească, îl formează programele analitice. Și e de observat că nu atât programele inv. primar, cât ale celui secundar, de toate categoriile” (pag. 103).

Privită acum lucrarea d-lui Gabrea, cum zisei mai sus, cu ochiul artistului — educator, să vedem dacă susținerile d-sale pot — toate să stea în picioare, sau nu. Mă voi mărgini la studierea câtorva — numai — din ideile principale dezvoltate de autor, căci altfel,

ar trebui să scriu cel puțin tot atâta cât a scris d-sa.

Teoretic, se pare că, în adevăr, învățământul, actual, cel democratic, de masă, este așa cum afirmă d-l Gabrea (pag. 14): „Noțiunea de „massă” umană nu cunoaște de cât un singur tip aproximativ. Ea pune toate individualitățile pe aceeași linie orizontala. Condamnă tot ce se ridică de asupra acestei linii, ca și tot ce nu ajunge la ea. Acest tip pune pe om pe o treaptă destul de inferioară”.

Practic însă, știind ca învățământul acesta, condamnat aspru acum, este cel care datează de peste 120 de ani în alte țări, și de vreo 70 de ani, la noi, cum se face că, în timpul acestui secol al condamnatului învățământ de masă, s'au putut evidenția cele mai strălucite inteligențe omenești s'au realizat, — grație acestei evidențieri, — cele mai negândite reforme sociale, și s'au înfăptuit cele mai surprinzătoare descoperiri și invențiuni științifice, în

cât i se poate spune chiar secolul minunilor? Nu cumva Pasteur, Poincare, Zepelin, Ford, Edison, Barthou, Blierot, Vlaicu, Titulescu, Babeș, etc., etc., au fost educați în școli speciale, individualiste?

Și — apoi, dacă în adevăr „există o înclinare inerentă profesiei de educator, de a obliga individualitățile la uniformizare și la conformism” (pag. 17); și dacă nu avem încă principii psihologice și didactice noi, pe cari să le studiem, spre a scăpa de acea condamnată înclinare sus-citată, nu se va manifesta ea și în școlile idealizate de d-l Gabrea, cu copii selecționați? Ce se va mai alege apoi de selecțiunea aceea?

Dar mai zste ceva: dacă Impeștițatura actuală a claselor uniformizează individualitățile, dar omogenitatea psihică a claselor preconizate, — chiar dacă le-am numi comunități de activitate, — nu le va uniformiza și mai mult? Punându-i pe aceeași linie ori-

Tribuna Liberă

Domnule Președinte,

In ziarele „Dobrogea Nouă“ „Curentul“ și „Dimineața“, au apărut mai multe articole pline de insulta și calomniile la adresa subsemnatului și a d-lui revizor șc. I. Nedelcu.

Pentru stabilirea adevărului și pentru ca opinia publică să fie complet edificată, vă rog să bine voți a publica în ziarul „Semănătorul“ organul nostru învătătoresc, următoarele: (Am fost acuzat de către Inv. Mihail Patrului că l-am persecutat pe chestiuni de ordin politic.)

Adevărul este că acest învățător a căutat, prin atitudinea și purtările sale la această școală, să anarhizeze sufletele elevilor și ale sătenilor.

Până la data de 15 Sept. 1934, acest învățător s'a purtat bine la șc. și în sat. După aceeași dată, s'a asociat cu locuitorul Vârban Banof cunoscut ca agitator comunist și iredentist.

A început astfel a-și schimba părerile atitudinile provocând mai întâi scandal cu D-ra Georgeta Panait Inv. gr. de copii Rasoviceni, căutând a se amesteca în chestiuni de ordin școlar ce nu-l priveau.

Nu voiește a lua parte la ședințele consiliului școlar. Nu voiește a primi elevii, cl. IV, la cursuri conf. holărilor consiliului școlar.

Nu respectă orarul. Intră și iese din clasă după bunul plac, provocând dezordine și împiedicând pe ceilalți învățători să-și țină cursurile în liniște.

Ne voind să primească elevii cl. IV la cursuri timp de aproape 2 săptămâni, i s'a dat de către D-l Insp. șc. V. Helgiu elevii cl. I., ce fuseseră repartizați de consiliul școlar subsemnatului.

Acestor elevide cl. I le aruncă abecedarele de d. Gh. Simion luata de mine spunând că nu sunt bune și cumpără alte abecedare de Longinescu. Acești elevi învață și astăzi pe două rânduri de abecedare. Adică jumătate au abecedare de Gh. Simion și jumătate de Longinescu.

Invață pe copii chiar în fața mea să-mi întoarcă spatele, să nu mă salute, să și pună mâinile la urechi și la ochi atunci când eu le voiu vorbi, și să nu asculte nimic ce le voiu spune eu.

Nu dă copiii la corul școlar și biserică, format de subsemnatul. Nu dă voie preotului să predea religia spunându-i că-i strică copiii. Nu dă voie elevilor la gospodăria șil. de mână în orele stabilite prin program.

Lipsește dela 4 ședințe ale cercului cultural.

Lipsește peste 15 zile dela

cursuri. (Raportând toate aceste abateri, organelor în drept și primind pedeapsa meritată, se crede persecutat.)

Lipsește încă dela serbarea națională dela 10 Mai 1935.

Lipsește dela serbarea sădării pomilor.

Lipsește dela serbarea de „Ziua cărții“ 1935.

La serbarea dela 24 Ian. a. c. nu ia parte. Ba mai mult chiamă populația venită la serbare, în clasa sa, spunând că are și dânsul serbare.

Nu respectă ordinul dat de D-l Inspector șc. Helgiu de a respecta recreațiilor, orarul, de a da copiii la cor, la gospodărie, lucru de mână preotului să le predea religia.

Pune la față la ușa clasei sale, nepunând servitoarea să-și facă datoria. Rugându-l să nu mai facă astfel de fapte care știrbesc autoritatea și prestigiul școlii, drept răspuns mă isbește cu ușa, adresându-mi în fața copiilor cuvinte murdare, pentru care fapt este condamnat de judecătoria Balic (Cartea de judecată penală Nr.936.)

Nu-mi trimite nici-o listă de amanzi școlare, deși avea copii absenți la clasele dânsului, iar pe de altă parte agită pe locuitorii amendați de mine, stăruindu-l și formându-l să fie contra mea, pentru că nu mai eu îi amendez și îi pun să-și achite taxele către comitet. șc.

Intră în conflict cu toate autoritățile comunale cu preotul satului și cu ceilalți învățători ai școlii din cauza purtărilor și a atitudinii sale.

Ne având populație suficientă pentru 3 posturi în urma cererii loc. din satul Tartamuș ce face parte din com. Rasoviceni, onor Minister. Cu ord. Nr. 157397 | 935 îi detașează să funcționeze în satul Tartamuș. Nu execută acest ordin, reclamând minist. neadevăruri.

Nu execută nici al doilea ordin cu Nr. 213603 | 935 dat în acelaș sens de către Minister.

Ba mai mult, își ia o parte din copii, și ține cursuri în Rasoviceni, într-o casă particulară nehygenică, fără bănci, sobă etc.... Este oprit de către d-l revizor școlar. După plecarea d-lui revizor ține din nou cursuri, nevoind să execute ordinul.

Este oprit de Legiunea de jandarmi prin postul de jandarmi respectiv.

Pleacă din nou la Minister arătând iarăș neadevăruri. Se ordonă din nou anchetă care se face de către D-l Insp. șc. V. Helgiu.

În urma acestei anchete onor Minister cu ord. Nr. 53310 | 936 îi mută tof la Tartamuș dar nu execută nici de data aceasta

și continuă a ține cursuri cu 10-12 elevi, de data această în casa unui colonist.

Mai sunt și alte fapte săvârșite de acest Inv. care se crede persecutat.

În ceea ce privește activitatea mea la această șc. cât și realizările atât de ordin administrativ cât și școlar, se poate vedea din reg. de inspecții că am fost propus onor Ministerului pentru a mi se aduce mulțumiri oficiale pentru activitate școlară și extrașcolară.

Am înființat și conduc căminul cultural „Gai Rasovicenu“. Prin muncă zi de zi, am reușit să strâng suma de 15782 lei pentru cămin, procurând: aparat de radio cu 5 lămpi, 287 cărți în bibliotecă, mobilier, tablouri, hărți, abonamente la reviste, ziare etc...

Inv.-Patrului nu numai că nu mi-a dat nici un concurs, nici un ajutor în această muncă dar a căutat să lupte contra căminului, în demnând pe locuitorii să nu vină la cămin.

Realizări în șc. și afară. Bibliotecă șc. cu 890 volume. Cooperativa șc. cu 2080 lei capital și 42 membrii. O mică farmacie școlară cu cele necesare.

Muzeu școlar. Mobilier și material didactic procurat de mine. Grădina școlară pentru practica agricolă. Plantarea a 200 pomi (salcâmi, duzi, cași, pruni) împrejurirea școlii cu gard mare de piatră și scânduri. Drumuri de piatră în curtea școlii. Closet nou. Toate acestea nu existau înainte de venirea mea la această școală în anul 1931. Le-am realizat în acești 5 ani printr-o muncă titanică zi de zi având și ajutorul soției mele, învățătoare și dânsa.

Cu respect
ILIE ROȘESCU
Inv., director al șc. Rasoviceni

ȘTIRI

Definitivatul învățătorilor din Dobrogea, ținut la Constanța s'a terminat. Reușita învățătorilor din jud. Caliacra stă în proporția cea mai ridicată față de tot restul țării. E o notă bună pentru sârguința colegilor cari la acest examen au săltat prestigiul nostru de corp.

Transmitem pe această cale felicitările noastre cele mai călduroase tuturor colegilor reușiți și le urăm mereu înainte.

Politica speculantă încearcă să micșoreze splendoarea reușitei învățătorilor din Caliacra la examenul de definitivat. După ce trepădușii cetelor de club și-au bătut gura în toate răspântiile că învățătorii nu slau la datorie, acum când văd reușita lor la e-

xamen vor să întindă suspiciunea asupra rezultatului din amărăciune și necaz că nu-i pot arăta ca inculți și nepregătiți.

Li demascăm ca învățătorii să se ferească de acești speculanți cari lucrează să-i coboare la servilism.

— Învățătorii nereușiți la examenul de definitivat sunt desonorați de presa politică prin felul cum le face apărarea. Lucrările scrise dela definitivat slau oricând mărturie și se vor publica la nevoie pasagii de stil, de ortografie și punctuație ca să se curme o speculație murdară dintr-o chestiune școlară.

Baljocură, cât mai multă baljocură pe seama învățătorilor vrea presa dușmană învățătorilor. Sub formă că ia apărarea unora, această presă vrea cât mai mult scandal pe tema examenelor noastre ca să se dea în vileag slăbiciunile unora dintre noi și să-și răză arătându-le ca scâderi ale corpului întreg.

Învățători ferii-vă de cursa lor.

În urma intervențiilor noastre Ministerul de agriculturi a revenit asupra dispoziției de a se lua școalele depe granița terenul care trece peste 10 ha.

A rămas că toate școalele cu 15. ha depe graniță, să rămână cu tot terenul de 15 ha.

Să nu se predea nicio palmă din acest teren nimănui.

Publicăm în foiletonul ziarului în ordinea sosirii la noi recenzia cărții: „Individualizarea învățământului“ a D-lui Iosif Gabrea.

Vom publica și a II-a recenzie făcută de al II-a coleg, în alt număr.

Cetitorii noștri sunt rugați a le urmări ca să înțeleagă dacă am fost bine inspirați, la premiera cu cei 500 lei făgăduiți.

Apoi candidații la ex. de înaintare își vor putea încheia într'un tot unitar toate ideile din cartea destinată la convorbirea pedagogică a acestui examen și ușor vor asimila amănunțimile din această lucrare prin citirea ei, fără grijă că vor pierde sinteza căpătala dela începutul din recenzii ce publicăm spre citire.

Colegul C. Ciobotea, directorul școlii primare din com. Bistrița, jud. Mehedinți, lucrează la antologia „Învățătorii în literatură“, pentru care adresează un călduros apel către toți cari i-ar putea procura material, însoțit de note autobiografice și fotografice, să binevoiască a i le trimite cât mai curând.

C. Dumitrache
Învățător

Conac - Culiuguc
Februarie 1936

Citiți
„SEMĂNATORUL“

Tip. „GUTENBERG“ Hristo Radlof — Bazargic

zontală — cum zicea autorul. — nu le va comunica însușirile? Nu ne va întoarce înapoi sistemul acesta, la existența a 2 clase sociale: una a conducătorilor, alta a celor conduși, fără nici o legătură între ele, fără pic de coeziune? Se mai poate concepe acum, o atare stare socială?

Educăm copii, ca să-i facem cât mai apti în viața de toate zilele, a maturității lor. Dacă îi despărțim de acum pe posibilitățile psihico-fizice, nu le alterăm posibilitățile de viață reală, de mai târziu? Eu cred că adevărata educație, nu se poate face, de cât numai în ansamblul de material uman, așa cum ni-l oferă natura însăși, atât fiindcă numai prin comparație se pot adânci deprinderile, cât și pentru motivul că, omul fiind hărăzit să trăiască în societate, și nici decum singur, izolat, toate acțiunile și deprinderile lui trebuie coordonate și îndreptate numai spre felul real de viață existentă, nu închisută.

Să selecționăm copii și să-i educăm separat: supra-dotații, dotații, normalii și sub-normalii? Dar în viața de toate zilele, ei se vor izbi la fiecare pas cu cei din alte categorii și am face o greșală de neiertat, dacă nu i-am deprinde încă din copilărie, să știe să-și potrivească raporturile cele mai ferice, în toate cazurile vieții, cu tot felul de alți oameni.

Individualizarea învățământului? Da, într'un singur sens: dezvoltarea însușirilor primordiale ale fiecărui copil, evidențierea lor, promovarea lor, îndrumarea pe calea cea mai sigură a sporirii lor. În acest scop: cunoașterea individualității fiecărui elev, prin orice mijloace științifice, fie chiar și prin „fișa“ d-lui Gabrea...

Păcat, că în cel mai interesant capitol al cărții d-lui Gabrea, „spontanitatea în activitate“, d-sa nu pledează de cât cu citate din Behrend, Gandig, Dotreus, etc., arătându-ne încă odată cunoscuta însemnătate a

acestei metode, dar nu ne dă de cât o singură și vagă indicație, despre cum trebuie să asociem munca noastră, spontanității copilului. Anume: „potrivind influența noastră la capacitatea eului copilului, și dând posibilităților sale sufletești ocazia să se realizeze fiecare, când trebuie, pentru ca la sfârșit, copilul să aibă cel mai mare profit din toate“ (pag. 56 și 57). Cum să facem însă spre a realiza aceste recomandări, nu ni se dă nicio indicație. Și noi o căutăm, o dorim, ca s'o aliplim experiențelor, străduințelor noastre de fiecare zi, de fiecare ceas.

Incheind această scurtă privire asupra cărții d-lui Gabrea, nu mă pot opri de a afirma că, așa cum este organizat învățământul primar la noi, este minunat de bun promovator al individualităților, și așa cum se face el, reușește aproape în chip strălucit, să

le evidențieze. Să-l perfecționăm, dar să nu-l strămutăm suportul pe care s'a clădit și mai mult de cât orice: să fie scoși învățătorii din mizeria grilei codrului de pâine de-a doua zi, să li se dea puțința unei cât de modeste îndestulări materiale, care să-i pună în măsură de a fi exclusiv numai învățătorii: nicio individualitate în țara aceasta, nu va rămâne nerelevată, nicio aptitudine nepromovată.